

STRATEGI FÖR BROTTSFÖREBYGGANDE OCH TRYGGHETSSKAPANDE ARBETE I ESLÖVS KOMMUN

Dokumentet anger inriktningen för kommunens brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete

Innehåll

Inledning	3
Mål för kommunens trygghetsskapande arbete.....	3
Samverkan i det brottsförebyggande arbetet.....	4
Lag om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete.....	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Avgränsningar	4
Jämställdhets- och barnrättsperspektiv.....	4
Definition av säkerhet och trygghet	4
Brottsförebyggande arbete	5
Trygghetsskapande arbete	5
Ansvarsfördelning	6
Politisk styrgrupp	6
Kommunal styrgrupp	6
Trygghetssamordnaren.....	6
Kommunstyrelsen	6
Miljö- och Samhällsbyggnadsnämnden	9
Servicenämnden	9
Barn- och familjenämnden och Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	10
Kultur- och fritidsnämnden	11
Vård- och omsorgsnämnden.....	12
Eslövs Bostads AB.....	12
Kunskapsbaserat arbete	12
Kartläggning.....	13
Lägesbilder.....	13
Orsaksanalys	13
Åtgärdslista och mål.....	13
Uppföljning	13
Ledning och styrning.....	13
Avslutning	14

Inledning

Ökad trygghet är en tydlig prioritering i det politiska handlingsprogrammet.¹ Som inriktningsmål anges att Eslövs kommun ska vara en *inkluderande kommun där medborgarna känner trygghet genom livet*. Kommunen ska vidare erbjuda *attraktiva och trygga miljöer i staden, byarna och på landsbygden, där man trivs och utvecklas*.

Eslövs kommuns vision för 2025 är att vara *Skånes bästa kommun att bo och verka i*. Brott, otrygghet och våldsbejakande extremism finns dock även i Eslövs kommun. Detta ställer i sin tur krav på att kommunen bedriver ett långsiktigt, systematiskt och kunskapsbaserat brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete.

År 2019 gjordes en genomlysning av kommunens brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete.² Resultatet visade att kommunen saknade en långsiktig strategi i det brottsförebyggande arbetet. Eftersom kommunen även saknade en gemensam definition av begreppen säkerhet och trygghet innebar det att mål och insatser var svåra att mäta, följa upp och därmed försvårade ett kunskapsbaserat arbete. Ett annat resultat handlade om att etablerade samverkanskanaler fanns, men att dessa inte användes till fullo. Detta ledde till att arbetet inriktades på att hantera akuta händelser snarare än på åtgärder med möjlighet att förebygga brott och otrygghet.

En viktig del för att minska brottsligheten och öka tryggheten handlar om att säkerställa att kommunen har förmåga att bedriva ett professionellt, strukturerat och långsiktigt brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete. Detta förutsätter i sin tur att arbetet bedrivs på så väl strategisk som operativ nivå, i nära samverkan med andra aktörer.

Syftet med strategin är att ange inriktningen och övergripande organisation för kommunens brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete. En viktig utgångspunkt är de inriktningsmål som anges i det politiska handlingsprogrammet. Strategin innehåller även definition av centrala begrepp samt en beskrivning av olika kommunala verksamheters brottsförebyggande ansvar. Vidare beskrivs hur det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet struktureras.

Mål för kommunens trygghetsskapande arbete

Den politiska handlingsplanen anger inriktningsmål för hur kommunen ska arbeta. Nämnderna ansvarar för att utifrån inriktningsmålen fastställa konkreta uppföljningsbara effektmål. Kommunstyrelsen har fastställt följande två effektmål i det trygghetsskapande arbetet:

- *Andelen individer med ökad trygghet ökar*
- *Tryggheten ökar i såväl centralorten som i byarna och för landsbygden*

För att uppnå effektmålen ska en årlig åtgärdslista upprättas. Åtgärdslistan ska innehålla specifika, mätbara, avgränsade, realistiska

¹ Handlingsprogram 2019–2022. Eslöv: Eslövs kommun

² Genomlysningen genomfördes av stiftelsen Tryggare Sverige

samt tidsatta mål och klargöra resursbehov, ansvarsfördelning samt tidsramar för arbetet. Åtgärdslistan ska baseras på en årlig lägesbild avseende brott, ordningsstörningar och trygghet i Eslövs kommun.

Samverkan i det brottsförebyggande arbetet

Kommunen ska samarbeta med bland annat Polis, näringsliv, fastighetsbolag och ideella organisationer för att förebygga brott och öka tryggheten.

Eslövs kommuns säkerhets- och trygghetsarbete ska harmonisera med regerings nationella brottsförebyggande program, *Kommuner mot brott*³, *Tillsammans mot brott*⁴ samt Brottsförebyggande rådets, Polisens och SKR:s rekommendationer om hur ett kunskapsbaserat brottsförebyggande arbete ska bedrivas.⁵

Avgränsningar

Denna strategi omfattar frågor om *säkerhet och trygghet kopplat till brott och ordningsstörningar*.

Jämställdhets- och barnrättsperspektiv

I säkerhets- och trygghetsarbetet ska ett jämställdhets och barnrättsperspektiv beaktas. Det innebär att alla verksamheter ska säkerställa likvärdig service och bemötande, likvärdig myndighetsutövning, likvärdig resursfördelning och en jämställd fördelning av makt och inflytande till alla kvinnor och män, flickor och pojkar oavsett bakgrund och tillhörighet. Kommunen ska även verka förebyggande mot destruktiva normer för att vara en säker och trygg plats för alla oavsett kön, etnicitet, sexuell orientering och religion.

Kommunen ska vara en säker och trygg plats att vistas på för såväl kvinnor som män, där flickor och pojkar ges lika stort utrymme, resurser och möjligheter i skolan och i fritidsverksamheten. Kommunen ska arbeta aktivt för att implementera FN:s konvention om barnets rättigheter.

Definition av säkerhet och trygghet

Utifrån aktuell forskning och beprövade erfarenheter kan begreppen säkerhet och trygghet kopplat till brott och ordningsstörningar definieras enligt följande:

Säkerhet handlar om den faktiska risken att utsättas för brott och ordningsstörningar medan trygghet handlar om individens upplevelse av sin egen och andras säkerhet.

Det innebär att om den faktiska risken att utsättas för brott och ordningsstörningar är låg är säkerheten hög och om den faktiska risken att utsättas för brott och ordningsstörningar är hög är säkerheten låg.

³ SOU 2021:49. Kommuner mot brott

⁴ Skr 2016/17:126. *Tillsammans mot brott - Ett nationellt brottsförebyggande program*. Stockholm: Justitiedepartementet

⁵ Brå, Polisen, SKR (2020). *Samverkan i lokalt brottsförebyggande arbete*. Stockholm: Brå, Polisen och SKR

En person som upplever risken för att utsättas för brott och ordningsstörning som låg är därmed trygg, medan en person som upplever risken att utsättas för brott och ordningsstörning som hög är följaktligen otrygg.

Utifrån ovanstående definition kan säkerhets- och trygghetsarbetet beskrivas som uppdelat på dels *brottsförebyggande* arbete med fokus på att öka säkerheten, dels *trygghetsskapande* arbete med fokus på att öka tryggheten.

Brottsförebyggande arbete

Brottsförebyggande arbete brukar delas upp i två delar. *Situationell brottsprevention* riktar in sig på att förändra den aktuella situationen eller platsen där brott begås, medan *social prevention* syftar till att minska människors brottsbenägenhet.

Det brottsförebyggande arbetet kan också delas in i tre nivåer. Primär brottsprevention är generella åtgärder som riktar sig till alla eller de flesta oavsett behov. Sekundär brottsprevention inriktas på grupper eller områden förknippade med större brottsrisker. Tertiär brottsprevention rör insatser mot individer eller platser med uttalade problem där syftet är att motverka en pågående negativ utveckling.

För att nå framgång i det brottsförebyggande arbetet är det viktigt att kombinera åtgärder inom alla tre nivåer samt att genomföra både sociala och situationella åtgärder.

Trygghetsskapande arbete

Utifrån definitionen av trygghet kan tre delar anses vara särskilt centrala: Känsla av kontroll, tillit till samhället/andra människor samt tilltron till ens egen förmåga att hantera brott.⁶

Faktorer som kan påverka känslan av kontroll är till exempel social kontroll, överblickbarhet av det offentliga rummet, belysning, tydlighet mellan vad som är privat och vad som är offentligt samt information om möjligheter till hjälp och stöd till personer som utsatts för brott.

Tilliten till samhället och andra människor påverkas av många olika faktorer som utbildning, inkomst, hälsa, bemötande från myndighetspersoner samt föreningsdeltagande.^{7, 8} Även förvaltning och skötsel av bostadsområden, bostäder, kollektivtrafik samt bemötande och stöd till brottsdrabbade har betydelse för människors tillit.⁹

Tilltron till ens egen förmåga att förhindra och hantera brott kan påverkas genom ett långsiktigt socialt främjande och förebyggande arbete med fokus på bland annat uppväxtförhållanden, enskilda personers fysiska eller psykiska funktionsnedsättning och socioekonomiska förhållanden.

⁶ Uittenbogaard, A.C. (2020). *BoTryggt2030: handboken för planering av säkra och trygga livsmiljöer*.

⁷ Putnam, Robert D. (2001). *Den ensamme bowlaren: den amerikanska medborgarandans upplösning och förnyelse*.

⁸ Grosse, Julia (2012). *Kommer tid kommer tillit? Unga vuxnas och medelålders erfarenheter*. Stockholm: Stockholms universitet

⁹ Uittenbogaard, A.C. (2020). *BoTryggt2030: handboken för planering av säkra och trygga livsmiljöer*.

Ansvarsfördelning

Eslövs kommuns brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete ska genomsyra hela den kommunala organisationen. Samtliga kommunala nämnder och bolag spelar därför en viktig roll, även om förutsättningar, arbetssätt samt ansvarsfördelning varierar mellan verksamheterna.

Politisk styrgrupp

Kommunens arbetsutskott (KSAU) är Eslövs kommuns politiska styrgrupp av det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet. KSAU ansvarar för att kontinuerligt rapportera om det brottsförebyggande arbetet till kommunfullmäktige.

Kommunal styrgrupp

Den kommunala styrgruppen av det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet består av chefer med beslutsmandat från kommunens samtliga förvaltningar. Den kommunala styrgruppen adjungerar in deltagare från externa såväl som interna organisationer och funktioner, där Polisen är ett exempel på extern organisation.

Chef på juridiska avdelningen (trygghetschef) är ordförande och sammankallande till den kommunala styrgruppen, där trygghetssamordnaren är föredragande. Den kommunala styrgruppen sammanträder sex gånger per år där trygghetschefen har möjlighet att vid behov kalla till fler möten. Syftet med den kommunala styrgruppen är att säkerställa att frågor av mer strategisk natur kan hanteras mer effektivt, så som frågor om resurser och ansvar för insatser.

Trygghetssamordnaren

På kommunledningskontoret finns tjänsten som trygghetssamordnare placerad. Trygghetssamordnarens uppdrag är att samordna det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet på en kommunövergripande nivå.

Trygghetssamordnaren leder det operativa samverkansforumet ”örat mot marken”. Örat mot marken har veckovisa möten där kommun, Polis, fastighetsbolag, väktarbolag och räddningstjänst delar information och samordnar det dagliga, lokala brottsförebyggande arbetet.

Nedan redogörs för de frågor som respektive nämnd och bolag behöver beakta för att bidra till kommunens samlade brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete.

Kommunstyrelsen

Plan- och exploatering

Den fysiska utformningen av livsmiljöer har stor inverkan på säkerhet och trygghet. Plan- och exploateringsarbetet ska utgå från principerna i handboken/digitala verktyget BoTryggt2030.¹⁰ vilket utgör en

¹⁰ Uittenbogaard, A.C. (2020). *BoTryggt2030: handboken för planering av säkra och trygga livsmiljöer*.
6(14)

konkretisering av målen i Agenda 2030 och innehåller riktlinjer och checklistor för planering av säkra och trygga livsmiljöer. Principerna utgår från kunskap om situationell brottsprevention.

Tillsyn plan- och bygglagen

Inom ramen för plan- och bygglagen (PBL) utövar kommunen tillsyn över fastigheter, lokaler och mark. Arbetet är viktigt för att säkerställa att fastigheter, lokaler och områden som finns i kommunen har godkända bygglov och är upprättade på ett sätt som är säkert.

Lokalförsörjning

Säkerhet och trygghet ska även beaktas i samband med kommunens arbete med lokalförsörjning. Vid alla ny- och tillbyggnader av kommunens fastigheter ska frågor om säkerhet och trygghet belysas. Principerna i handboken BoTryggt2030 ska tillämpas även här.

Näringsliv

Näringslivet spelar en viktig roll i det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet. Ett aktivt näringsliv kan bidra till att skapa säkra, trygga och attraktiva stadskärnor. Tillsammans med kommun, Polis och civilsamhället kan näringsidkare och fastighetsägare arbeta med så kallad platssamverkan som innebär en fristående, icke-vinstdrivande organisation, där aktörerna tar gemensamt ansvar för ett lokalt avgränsat område. Arbetet handlar om att skapa en levande och attraktiv miljö genom att ta ansvar för renhållning, säkerhet, planteringar, evenemang, design, belysning, förtäring etc. på ett avgränsat geografiskt område. Eslöv stad¹¹ (tidigare nämnt Eslövs stadskärneförening) samt platssamverkan¹², är ett exempel på platssamverkan där fastighetsägare, Eslövs kommun och näringsidkare i centrum har gått samman i en gemensam organisation för att skapa ett aktivt och attraktivt centrum att leva, verka och konsumera i.

Arbetsmiljö

Våld, hot och/eller andra påtryckningar mot medarbetare hanteras inom ramen för det ordinarie arbetsmiljöansvaret som tillfaller respektive verksamhet. Det är viktigt att det inom kommunen finns god kännedom om förekomsten av våld, hot och/eller andra påtryckningar mot medarbetare och relevanta rutiner anpassade efter arbetsplatsernas behov. För stöd i arbetet med att förebygga hot och våld har ”Riktlinjer mot hot och/eller våld i arbetsmiljön” tagits fram. När hot- och våldsincidenter sker ska detta rapporteras till örat mot marken så att händelserna kan inkluderas i det övergripande brottsförebyggande arbetet.

Demokrati

Vad gäller förtroendevalda i kommunen är de inte formellt anställda av kommunen och berörs därför inte av Arbetsmiljölagen (1 kap 2 § 1 st. AML) Förtroendevalda omfattas dock av kommunens försäkringsskydd i de fall man är under utövning av sitt politiska uppdrag. Detta innebär att våld, hot och andra påtryckningar mot förtroendevalda inte betecknas som en

¹¹ Eslöv stad (<https://eslovsstad.se/>)

¹² Tryggare Sverige Avsiktsförklaring platssamverkan," Platssamverkan Eslövs Centrum, 2023-07-24
7(14)

arbetsmiljöfråga enligt arbetsmiljölagen. Att kommunens förtroendevalda känner sig trygga och säkra är centralt för att den kommunala demokratin ska fungera.

Som stöd i arbetet ska riktlinjer för ”Otillåten påverkan av förtroendevalda” användas. Syftet är att skapa en tydlighet och fastställa ett gemensamt förhållningssätt mellan kommunen och de förtroendevalda för att på så sätt förebygga och motverka otillåten påverkan. Arbetet mot otillåten påverkan ska ske i nära samarbete med förtroendevalda och Polis.

Trygghetssamordnaren ska informeras om eventuella händelser riktade mot kommunens förtroendevalda för att samordna insatser mellan olika aktörer. Trygghetssamordnaren ska även bistå med förebyggande insatser i form av information och utbildning. Eftersom våld, hot och/eller andra påtryckningar mot förtroendevalda ytterst är ett angrepp mot demokratin, behöver kommunen ha god kännedom om förtroendevaldas utsatthet samt deras erfarenheter av hjälp- och stödinsatser.

Kommunikation

Kommunledningskontoret hanterar även frågor om kommunikation. På kommunens hemsida ska det finnas aktuell, relevant och anpassad information som rör frågor om säkerhet och trygghet kopplat till brott och ordningsstörningar. Det handlar dels om information gällande kommunens brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete, dels konkreta tips och råd till kommuninvånarna om hur de kan skydda sig mot brott. Vidare ska det på hemsidan finnas aktuell, relevant och målgruppsanpassad information till den som utsatts för brott, innehållande kontaktuppgifter till myndigheter och organisationer som erbjuder hjälp, stöd och skydd.

Kris och beredskapsfrågor

På Kommunledningskontoret hanteras även frågor som rör kommunens krisberedskap, civilt försvar samt säkerhetsskydd. Dessa frågor kan i vissa avseenden tangera det brottsförebyggande arbetet, exempelvis när det kommer till hantering av våld, hot och/eller andra påtryckningar mot medarbetare/förtroendevalda, våldsbejakande extremism eller allvarliga händelser i skolmiljön (pågående dödligt våld, PDV).

Våldsbejakande extremism

Arbetet mot våldbejakande extremism (VBE) är en viktig del av det brottsförebyggande arbetet. Kommunens medarbetare ansvarar för att rapportera oidentifierade händelser med koppling till VBE till örat mot marken, och i aktuella fall även till socialtjänsten för vidare utredning och eventuella åtgärder.

En viktig förutsättning för att kommunens medarbetare ska rapportera om VBE till örat mot marken och socialtjänsten är att grundläggande kunskaper om VBE finns. Trygghetssamordnaren ansvarar för att sprida kunskap om VBE inom kommunen samt vid behov genomföra riktade utbildningar. Trygghetssamordnaren ansvarar för att samordna arbetet mot våldsbejakande extremism.

Miljö- och Samhällsbyggnadsnämnden

Förvaltning av allmän platsmark

En central aspekt i det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet handlar om fysisk förvaltning. Att områden, platser och objekt hålls rena och i gott skick visar att kommunen bryr sig och har kontroll. En förutsättning för god förvaltning handlar om att säkerställa arbetssätt som underlättar att all skadegörelse rapporteras, polisanmäls samt avlägsnas snarast möjligt. Förvaltningsarbetet inom gata, trafik och park ska utgå från principerna inom BoTryggt2030.¹³

Parkering

Kommunen har enligt plan- och bygglagen (2010:900) stöd för att bestämma om parkeringsmöjligheter. Det handlar exempelvis om tillåten/otillåten parkering, hur parkeringsplatser ska utformas och var de får anläggas. Kommunerna har dessutom möjlighet att övervaka att parkeringsreglerna följs med stöd av lagen (1987:24) om kommunal parkeringsövervakning. Båda delar kan få så väl brottsförebyggande som trygghetsskapande effekter.

Tillsyn

Kommunen ska genomföra tillsyn av så kallad miljöfarlig verksamhet som innefattar användning av mark, byggnader eller anläggningar som kan orsaka negativ påverkan på den yttre miljön och hälsan. Det kan röra sig om utsläpp till luft, mark eller vatten, buller, strålning, avfallshantering, kemikaliehantering med mera. Vidare ska kommunen utöva livsmedelstillsyn och hälsoskyddstillsyn, Tillsynsverksamheten utgör ett viktigt verktyg i arbetet mot organiserad brottslighet och kan störa verksamheter och företag som bidrar till osund konkurrens.

Servicenämnden

Fastighetsförvaltning

Servicenämnden (SeF) ansvarar för förvaltningen av kommunala fastigheter och mark vilket är en viktig del i det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet. Väl underhållna fastigheter signalerar att kommunen värnar om den fysiska miljön och har kontroll över det som sker i området. Förvaltningen av de kommunala fastigheterna ska följa principerna inom BoTryggt2030.¹⁴

Byggprocessen

SeF ansvarar även för kommunala ny- och ombyggnadsprojekt genom sitt ansvar för lokalförsörjningsplanen. Vid ny- och ombyggnationer ska säkerhet och trygghet beaktas och principerna i handboken BoTryggt2030 tillämpas.¹⁵

Skalskydd i kommunala fastigheter

På förvaltningen hanteras vidare larm, kamerabevakning samt passersystem i kommunala fastigheter. Såväl inbrottslarm som kamerabevakning kan ha

¹³ Uittenbogaard, A.C. (2020). *BoTryggt2030: handboken för planering av säkra och trygga livsmiljöer*.

¹⁴ Ibid

¹⁵ Ibid

inverkan på brottsligheten, genom att dels ökar upptäcktsrisken, dels försvåra genomförandet av en brottslig gärning.

Verksamhet som överväger kamerabevakning ska alltid göra en konsekvensbedömning. Vid kamerabevakning ska särskilt bevakningsintresset vägas mot integritetsintresset. Som vägledning i arbetet med kamerabevakning har kommunen tagit fram kommunövergripande riktlinjer.¹⁶

På motsvarande sätt utgör passersystemen ett viktigt inslag i det säkerhetshöjande arbetet. Genom ett välutbyggt, anpassat och modernt passersystem kan risken för hot- och våldsincidenter mot medarbetare, elever, förtroendevalda med mera begränsas. Passersystemen behöver kompletteras med tydliga besöksrutiner som anpassas efter de olika verksamheternas förutsättningar och behov.

Användande av larm, kamerabevakning och passersystem bör i så stor utsträckning som möjligt beaktas tidigt i samband med ny- och ombyggnation av kommunala fastigheter.

Bevakningstjänster

Förvaltningen ansvarar för upphandling och samordning av kommunala bevakningstjänster. Kommunens trygghetssamordnare ska generellt konsulteras i frågor om bevakningstjänster för att säkerställa att frågor om säkerhet och trygghet kopplat till brott och ordningsstörningar beaktas på fullgott sätt.

Kontaktcenter

Personal vid kommunens Kontaktcenter ska ha kunskap och kompetens att bemöta och vägleda personer som utsatts för brott.

Barn- och familjenämnden och Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Fältverksamhet

Familjeenheten ansvarar för fältverksamheten där fältassistenter samverkar med bland annat skolor, fritidsgårdar och vårdnadshavare till ungdomar som befinner sig i riskzonen eller som önskar råd och stöd i olika frågor som rör tonårstiden. Verksamheten inkluderar såväl fältarbete i ungdomarnas miljöer kvällstid som placering och uppföljning av ungdomstjänst samt medling. Fältverksamheten utgör en viktig resurs i säkerhets- och trygghetsarbetet som behöver planeras och samordnas utifrån de behov som framkommer i bland annat örat mot marken.

Föräldrastöd

Familjeenheten erbjuder olika typer av föräldrastödjande insatser så som socialrådgivning, föräldragrupper samt öppen förskola. Föräldrastödsinsatser är en central del i den sociala brottspreventionen där en viktig del handlar om att nå ut till så många föräldrar och barn i behov av stöd som möjligt.

¹⁶ Riktlinjer för kamerabevakning i Eslövs kommun. Eslöv: Kommunledningskontoret

ANDTS

Kommunen ska bedriva ett målinriktat och långsiktigt förebyggande arbete mot alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel om pengar. Insatser för att skydda barn och unga mot eget och andras skadliga bruk och beroenden utgör grunden för det hälsofrämjande och förebyggande ANDTS-arbetet.

Socialtjänsten 0–18

Socialtjänsten 0–18 har ett särskilt ansvar för barn och unga och ska verka för goda uppväxtvillkor för Eslövs barn och ungdomar. Vidare har socialtjänsten 0–18 ett särskilt ansvar för att förhindra att barn och unga far illa. En viktig del i detta handlar om att erbjuda stöd till barn som bevittnat våld.

Skolor och förskolor

Varje skola i kommunen behöver ha god kunskap om elevers utsatthet och otrygghet, liksom den fysiska miljöns betydelse för brott och otrygghet. Detta kan uppnås genom exempelvis enkäter, elevdialoger och trygghetsvandringar. Kunskapen ska därefter ligga till grund för skolornas arbete med att förebygga, identifiera och hantera brott och otrygghet.

BoB – Barn och unga i organiserad brottslighet

Arbetet med unga individer som är involverade i eller riskerar att dras in i kriminella nätverk. Att arbeta med BoB är avgörande för kommunernas brottsförebyggande strategier eftersom tidiga insatser kan hindra unga från att utveckla en kriminell livsstil. Genom att identifiera riskfaktorer och erbjuda stöd och alternativa vägar kan kommuner minska kriminaliteten och skapa tryggare samhällen. Arbetet innefattar samverkan mellan olika aktörer som skola, socialtjänst, polis och fritidsverksamheter för att skapa en holistisk och effektiv strategi.

Kultur- och fritidsnämnden

I samband med planering av fritid- och kulturverksamheter samt förenings-, samlings- och idrottslokaler behöver ett jämställdhetsperspektiv beaktas. Detta är viktigt för att i så stor utsträckning som möjligt skapa målgruppsanpassade platser och aktiviteter.

Fritidsverksamhet

Kommunens fritidsverksamheter är centrala i arbetet för att erbjuda en meningsfull fritid för alla ungdomar. Detta förutsätter att verksamheten är strukturerad, planerad och bedrivs under ordnade former med kompetent personal. Den kommunala fritidsverksamheten är särskilt viktig för grupper som av olika anledningar har ett lägre deltagande i föreningslivet.

Föreningsliv

En viktig del i förvaltningens arbete handlar om att samverka och stödja föreningslivet. Detta är viktigt för att verka för en meningsfull fritid hos kommuninvånarna. Viktigt är även att kontrollera att föreningar som mottar föreningsbidrag uppfyller de krav på föreningsstöd som kommunen ställer, så som demokratisk uppbyggnad. God samverkan mellan KoF och skolorna är även betydelsefullt för att främja att fler barn och unga får kunskap om

och praktiskt stöd att delta i föreningslivet.

Offentlig utsmyckning

KoF arbetar med offentlig konstutsmyckning vilket innebär att förvaltningen kan inverka på gestaltningen av det offentliga rummet och därmed bidra till att skapa levande och attraktiva stadsrum.

Vård- och omsorgsnämnden

Socialtjänst över 18

Inom ramen för socialtjänsten ger förvaltningen råd, stöd och annat bistånd till familjer och enskilda som behöver det. Socialtjänsten ska särskilt beakta våldsutsattas och andra sårbara gruppers behov av hjälp, stöd och skydd. För att förebygga våld bedrivs ett våldspreventivt arbete som innebär ett fokus på våldsutövare. Kommunens arbete mot våld i nära relationer, inklusive hedersrelaterat våld beskrivs i separat riktlinje.¹⁷

Socialtjänsten arbetar även med olika former av missbruk och ska aktivt sörja för att den enskilde missbrukaren får den hjälp och vård som hen behöver för att komma ifrån missbruket.

Tillstånd alkohol och tobak

Tillståndshanteringen avseende alkohol och tobak innefattar såväl förebyggande åtgärder genom platsbesök som utbildning för anställda i bemötandefrågor.

Tillsyn alkohol och tobak

På kommunen faller uppgiften att se till att författningarna kring alkohol och tobak följs, vilket framgår av lagen (2018:2088) om tobak och liknande produkter. Lagen innebär bland annat att kommunen utövar tillsyn för att säkerställa att bestämmelsen om krav på tillstånd följs. Kommunen har även tillsynsansvar över de rökfria miljöerna.

Eslövs Bostads AB

Eslövs bostads AB (EBO) är ett kommunalt bostadsbolag som äger och förvaltar mer än 2 100 hyresbostäder i kommunens samtliga tätorter. I samverkan med kommunen och andra aktörer arbetar EBO för att motverka segregation och främja gemenskap och trygghet. Som kommunalt bostadsbolag har EBO ansvar för fastigheterna och i vissa fall för miljön däromkring. Detta skapar möjligheter att påverka exempelvis renhållning i och runt fastigheterna, att åtgärda skadegörelse och motverka störande beteenden från både de som bor i fastigheten och från besökare samt försköna miljön och skapa trivsel. EBO ska i sitt arbete utgå från principerna i BoTryggt2030.

Kunskapsbaserat arbete

En förutsättning för att minska brottligheten och öka tryggheten i kommunen är att arbetet utgår från ett kunskapsbaserat arbetssätt och bedrivs både på kort

¹⁷ Riktlinje för Eslövs kommuns arbete mot våld i nära relationer, 2019–2023

och lång sikt. Enligt Brå, Polisen och SKR¹⁸ bör arbetet innefatta följande delmoment: kartläggning, lägesbild, orsaksanalys, aktivitetsplan inklusive mål samt uppföljning.

Kartläggning

Kartläggning innebär en kontinuerlig, systematisk informationsinsamling om brott, ordningsstörningar och otrygghetsskapande händelser. Olika typer av informationskällor ska användas i kartläggningen. En central informationskälla är kommunens geografiska informationssystem ArcGis, där kommunpersonal och externa samverkansaktörer rapporterar inträffade händelser utifrån framtagna kriterier. Händelserna sammanställs av trygghetssamordnaren och diskuteras varje vecka på det operativa samverkansmötet (Örat mot marken).

Lägesbilder

Lägesbilden är sammanställningar av data om brott, ordningsstörningar och brott där de mest framträdande aktuella problemen beskrivs. Lägesbilder utförs både veckovis, tertial samt årsvis i örat mot marken mötena men även i den brottsförebyggande styrgruppen som senare lägger grunden till den årliga lägesbilden.

Orsaksanalys

Med utgångspunkt i de problem som identifierats i lägesbilden ska en orsaksanalys genomföras. Syftet är att undersöka möjliga förklaringar till att brott sker vid en viss tid och plats. Orsaksanalysen bör utgå från rutinaktivitetsteorin.

Åtgärdslista och mål

En årlig åtgärdslista utgör en sammanställning över identifierade problem samt deras troliga orsaker. Vidare beskrivs vilka aktiviteter som ska genomföras med tillhörande mål. Målen som anges ska vara specifika, mätbara, avgränsade, realistiska samt tidsatta (SMART:a).

Uppföljning

Åtgärdslistan följs upp av trygghetssamordnaren årligen. Uppföljningen presenteras till både den politiska såväl som den kommunala styrgruppen.

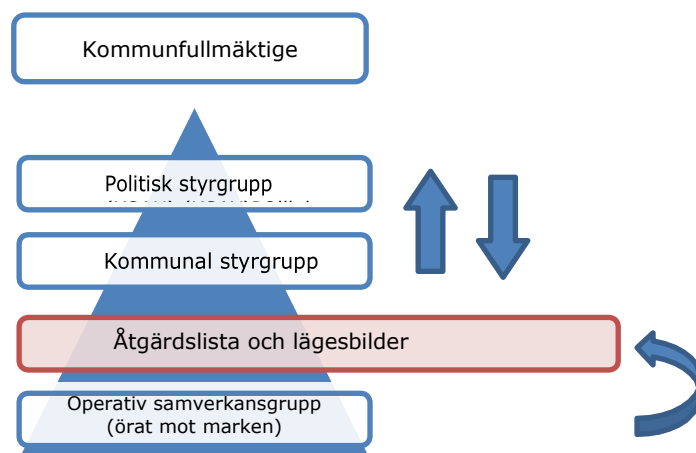
Ledning och styrning

Åtgärdslistan utarbetas av trygghetssamordnaren i samråd med deltagare i brottsförebyggande styrgrupp samt den kommunala styrgruppen. Åtgärdslistan presenteras därefter för den politiska styrgruppen (KSAU) som kan inkomma med synpunkter på åtgärdslistan.

Lägesbilder om brott, ordningsstörningar och trygghet rapporteras till kommunstyrelsens arbetsutskott en gång per tertial.

¹⁸ Brå, Polisen, SKR (2020). *Samverkan i lokalt brottsförebyggande arbete*

Årliga lägesbilder, åtgärdslista samt uppföljning av åtgärder redovisas till kommunstyrelsens arbetsutskott årligen. Den politiska styrgruppen ansvarar för att kontinuerligt rapportera om det brottsförebyggande arbetet till kommunfullmäktige.

Avslutning

Ett effektivt brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete förutsätter ett långsiktigt, systematiskt och kunskapsbaserat säkerhets- och trygghetsarbete på såväl strategisk som operativ nivå. Vidare är det angeläget att arbetet genomsyrar hela den kommunala organisationen, och utgår från såväl situationell som social brottsprevention och inbegriper alla tre preventionsnivåer.

För att arbetet ska få genomslag i praktiken krävs att strategin kompletteras med en årlig åtgärdslista vars innehåll och inriktning baseras på aktuell lägesbild och en analys av de identifierade problemens orsaker. Det är först när relevanta brottsförebyggande och trygghetsskapande åtgärder genomförs och systematiskt följs upp som utveckling blir möjlig och målet om ett säkrare och tryggare Eslöv kan förverkligas.